

05.05.2020 (wtorek)

Temat: **Prezydent i Rada Ministrów.**

1. Kompetencje prezydenta.
2. Wybory prezydenckie.
3. Zadania Rady Ministrów.

Prezydent – głowa państwa – jest wybierany na pięcioletnią kadencję w wyborach powszechnych, bezpośrednich, równych i tajnych. Może pełnić tę funkcję nie dłużej niż dwie kadencje.

Jego główne zadanie nie polega na bezpośrednim sprawowaniu rządów, lecz na czuwaniu nad tym, by nie dochodziło do poważnych konfliktów między różnymi organami władzy. Prezydent RP dysponuje typowymi uprawnieniami głowy państwa, takimi jak prawo ratyfikowania umów międzynarodowych (na ratyfikację ważniejszych umów musi być zgoda parlamentu), mianowania i odwoływania ambasadorów reprezentujących Polskę w innych krajach, nadawania odznaczeń, nadawania polskiego obywatelstwa, stosowania prawa łaski (to znaczy zmniejszenia lub darowania skazanemu części albo całości kary). Powołuje nowego premiera (premier i jego rząd muszą uzyskać aprobatę Sejmu) oraz niektórych najwyższych urzędników państwowych, jest zwierzchnikiem polskich sił zbrojnych. Ponadto może występować z orędziem do Sejmu, Senatu lub Zgromadzenia Narodowego, rozpisać referendum (za zgodą Senatu), zgłaszać własne projekty ustaw. Prezydent podpisuje ustawy, ma prawo weta wobec praw uchwalonych przez parlament (oprócz ustawy budżetowej). Sejm może odrzucić prezydenckie weto, gdy w głosowaniu opowie się przeciw niemu 3/5 posłów. Prezydent ma również prawo zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z prośbą o zbadanie, czy ustawa jest zgodna z konstytucją. W dwóch wypadkach jest uprawniony do rozwiązania parlamentu, jeśli nie uchwali on budżetu we właściwym terminie i jeśli Sejm nie jest w stanie wybrać premiera.

Radę Ministrów, czyli **rząd**, tworzą premier (prezes Rady Ministrów) i ministrowie kierujący pracą poszczególnych resortów, np. minister spraw zagranicznych, minister spraw wewnętrznych i administracji, minister skarbu, minister finansów, minister kultury, minister rolnictwa, minister obrony narodowej.

Najważniejszą rolę w rządzie odgrywa premier, który proponuje skład swojego gabinetu, określa główne cele i kontroluje pracę ministrów. Na wniosek premiera prezydent dokonuje zmian w składzie rządu. Jeśli więc zdaniem prezesa Rady Ministrów jakiś minister nie wywiązuje się ze swoich obowiązków, premier może doprowadzić do jego odwołania. W skład rządu mogą wchodzić także zastępcy premiera - wicepremierzy, którzy z reguły nadzorują pracę kilku resortów. Rząd zajmuje się bieżącą polityką państwa (wewnętrzną i zagraniczną), wykonuje ustawy uchwalone przez parlament, wydaje przepisy wykonawcze (rozporządzenia) precyzujące ogólne zapisy ustawowe, negocjuje i zawiera umowy międzynarodowe, kieruje administracją rządową. Ważnym zadaniem rządu jest zapewnienie zewnętrznego i wewnętrznego bezpieczeństwa państwa oraz porządku publicznego. Dlatego kieruje wszystkimi sprawami związanymi z obronnością kraju. Zasadnicze decyzje podejmuje wspólnie na zwoływanych przez premiera posiedzeniach, wpływa na pracę parlamentu, zgłaszając własne projekty ustaw. Obowiązkiem rządu jest przygotowanie budżetu - planu dochodów i wydatków państwa na następny rok.

Praca domowa: Określ, które kompetencje przysługują prezydentowi, a które Radzie Ministrów:

- a) zgłaszanie weta wobec ustaw uchwalonych przez sejm
- b) sporządzanie projektu budżetu państwa
- c) prowadzenie polityki zagranicznej
- d) ratyfikowanie (zatwierdzanie) umów międzynarodowych
- e) nadawanie polskiego obywatelstwa.

06.05.2020 (środa)

Temat: **Sądy i trybunały.**

- 1. Rodzaje sądów.
- 2. Zasady działania sądów
 - a) dwuinstancyjność postępowania.
 - b) niezależność sądów.
 - c) niezawisłość sędziów.
- 3. Trybunał Konstytucyjny.

Organami wymiaru sprawiedliwości są:

- a) Sąd Najwyższy
- b) sądy powszechne (sądy rejonowe, wojewódzkie, apelacyjne)
- c) sądy szczególne (wojskowe i administracyjne - Naczelny Sąd Administracyjny wraz z ośrodkami zamiejscowymi)
- d) trybunały (Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu)
- e) organy kontroli państwa i ochrony prawnej (Najwyższa Izba Kontroli, Rzecznik Praw Obywatelskich, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, prokuratura)

Sądy rozstrzygają sprawy kolegialnie, w postępowaniu jawnym, na zasadzie równości, z zapewnieniem stronom prawa do obrony oraz możliwością odwołania się do sądu wyższej instancji.

Praca domowa: Napisz, na czym polegają zasady działania sądów.

